

KUŞADASI YEREL KİMLİK ÇALIŞTAYI
YEREL TARİH, KÜLTÜR SANAT ÇALIŞMA GRUBU

Grup Katılımcıları: Ali Ergül (Yerel Tarih), Eylem Akgün (KUAKMER), Şefik Sözer (KEGEV), Başak Burcu Eke (ADÜ), Zerrin Boratav Bağcıvan (KUAKMER), S. Burçak Çıkıkçı (Yerel Katılımcı)

Raportör: S. Burçak Çıkıkçı

Çalışma Grubu, Kuşadası ve Aydın'da Yerel Tarih, Kültür ve Sanat konularında yer alan farklı meslek gruplarından 6 kişinin katılımıyla KUAKMER'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantı iki aşamalı olarak gelişmiştir. İlk aşama; yerel tarih ve bilgi paylaşımı ile başlamıştır. İkinci aşama ise çalıştay ve yöntemi üzerine olmuştur.

İlk aşama: Daha önce yapılmış çalışmalar (kitaplar, sempozyumlar, vb.) incelenmiş ardından, Ali Ergül'ün 'Kuşadası Çekim Alanları ve Proje Önerileri' sunumuyla devam etmiştir.

1. Bir önceki toplantıda Kuşadası ile ilgili yapılmış çalışmaların toplanması kararı üzerine daha önceki incelenmiştir. Bu belgelere yönelik bir arşiv oluşturulması ve arşivinde KUAKMER'nde oluşturulması,
2. Kuşadası Kent Konseyi'nin bugüne yapılmış tüm toplantı raporlarının basılı veya dijital talep edilmesi
3. Kent belleği ve kent kimliği çalışmalarının devamlılığını sağlayacak 'Kent Belleği Merkezi'nin oluşturulması ve bu bilgilerin sergilenebileceği 'Kent Müzesi'nin planlanması,
Öneri yer: Kervansaray
4. Ali Ergül'ün 70 farklı başlıktaki proje önerilerinin değerlendirilmesi,
Öneriler genel hatları aşağıdaki gibidir:
 - Kuşadası Yerel Tarihi ve Araştırmaları (Sakız Dede, İşgal Yılları, Maraş Mahallesi vb.)
 - Kuşadası Tarikatları (Maarifi, Nakşibendi, vb.)
 - Kuşadası'nda Bulunmuş Önemli İsimler (Atatürk, Cevdet Sunay, Kraliçe II. Elizabeth vb.)
 - Kuşadalı Önemli İsimler (Mahmut Özay, Ali Rıza Efendi, Mehmet Ali Paşa, Utarit Bilgütay, Kaya Aldoğan, Mahmut Esat Bozkurt, vb.)
 - Kuşadası Somut olmayan Kültürel Değerleri (Tabaklık, Tütüncülük, Yemekleri, Bandosu vb.)
 - Kuşadası Tarihi ve Arkeolojik Alanları (Roma Hamamı, Kadı Kalesi, Tarihi Evleri, vb.)
 - Kuşadası Turizm Tarihi (Mimarlık Tarihi ile ilişkili bir şekilde anlatılması önerilmiştir.)
 - Kuşadası'nın yer aldığı Film, Belgesel, Fotoğraf, Gravür, Seyyah Notları
5. Ziyaretçi yönetimine yönelik çalışmaların yapılması (bilgilendirme tabelaları, alan sunumu, vb.)
6. Mevcut bilgi ve belgelerin dijitalleştirilmesi ve dijital araçlarla sunumunun sağlanması
7. Kuşadası'nda daha önce yapılmış edebiyat ve şiir çalışmalarının öneminin vurgulanması

İkinci Aşama: Çalıştay, çalıştay yöntemi ve paydaşları üzerine tartışılmıştır. Çalıştayın genel yapısının, yönteminin ve paydaşlarının belirsizliğine dair çekinceler dile getirilmiştir. Öncelikle çalıştayın yönteminin, paydaşlarının (sorumlu ve paydaşları) ve çıktısının tanımladığı bir belge talep edilmiştir.

Güncel yaklaşımlar ve deneyimler çerçevesinde tanımlı bir çalıştay yöntemi, kapsayıcı paydaş yapısı ve çalıştay raporu ve çıktılarına yönelik öneriler getirilmiştir. Bu öneri şu şekildedir.

Çalıştay Yöntemi:

- İlk olarak çalıştay sürecinin tanımlanması ve takvim oluşturulması gerekmektedir. Bu çalıştayda programında olduğu üzere iki aşamalı olarak planlanması.
- Aşamaların amaç ve kapsamı tanımlanmalıdır. İlk aşamanın belirlenen çalışma gruplarının ortak çalışmaları ve ön hazırlıklarıyla; sorunların ve mevcut durumun tespit edilmesine yönelik yönergelerle **GZFT (Güçlü/Zayıf Yan, Fırsat/Tehdit) Çalıştayı** olarak programlanması

Örn: Yerel tarih, kültür ve sanat masanın alt başlıklarının oluşturulması; köyler ve beldeler, merkez yerleşim alanı, tarihi çevre vb. ve bu başlıkları güçlü/zayıf yönlerinin, fırsat ve tehditlerinin tespit edilmesi ve mevcut durumun analiz edilmesi.

İki aşama için GZFT sonuçları ve mevcut durum analizi sonrasında, çalışma gruplarıyla yapılan tespitlerin eyleme dönüşebilmesi için eylem planı oluşturulması ve eylem planını ikinci aşamada tüm paydaşlara aktarılması ve uygulanabilirliğe yönelik revize edilmesi (**arama konferansı**)

Örn: Daha önceden oluşturmuş alt başlıklar çerçevesinde politikalar ve hedefler tanımlanması, tanımlanan hedef ve politikalara yönelik eylemlerin oluşturulması, bu eylemleri gerçekleştirebilecek sorumlu kurum veya kişilerle birlikte paydaş olabilecek kurum veya kişilerin belirlenmesi ve uygulama sürelerinin belirlenmesi

- Tüm bu aşamaların ve eylemlerin raporlanması gerekmektedir. Çalıştaylarda masa moderatörüyle birlikte bilgisayarda anlık not alıp sonrasında bunu bir belge haline getirebilecek raportörlerin var olması

Paydaş Yapısı

Çalıştayın kapsayıcı ve sürdürülebilir olması adına paydaş yapısı önemsenmektedir. Ama yapılan gözlemler sonucu kapsayıcı bir paydaş yapısı konusunda çekinceler dile getirilmiştir. Çalıştayın farklı kurumlar ve kişiler tarafından tanınabilmesi için kurum/kişilerin çalıştay içinde yer alması hedeflerin daha kapsayıcı ve gerçekçi olarak belirlenmesinde ve uygulanmasında etkili olacaktır.

- Alandaki ana uygulayıcı ve yönetici kurum olan yerel yönetim, kaymakamlık, muhtarlık personellerinin yer alması,
- Farklı yaklaşımlara sahip Sivil Toplum Kuruluşların, platformların, derneklerin, vakıfların odaların yer alması
- Alana yatırım sağlayan özel şirketlerin yer alması

Çalıştay Çıktısı

Günümüze kadar birçok farklı çalışmanın yapıldığından bahsedilmektedir, ancak bu çalışmaların net olarak gözlemlenebilir bir sonucunun olmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple yapılacak olan bu çalıştayda eylemlerin tanımlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

- Çalıştay kapsamında her çalışma masasının bir amaç belirlemesi ve bu amaca yönelik hedeflerin tanımlanması
- Hedeflerin tamamlanması için bunu sağlayacak eylemlerin belirlenmesi
- Eylemleri uygulayacak ana sorumlu kurum/kuruluş/kişiler ile süreçte paydaş olabilecek kurum/kuruluş/kişilerin belirlenmesi
- Eylemlerin planlanmasına yönelik süre tanımlarının yapılması.

İzmir Tarihi Liman Kenti Alan Yönetim Planı benzer bir ön çalışmayla hazırlanmış ve haziran ayı sonunda yürürlüğe girmiştir. Bu plan sadece bir yöntem önerisi olarak sunulmaktadır. Görsel, bu eylem planından bir bölüm göstermektedir. Planda 6 amaç belirlenmiş, bunlarla birlikte 34 hedef ve 558 eylem tanımlanmıştır.

5 yıllık bir süreci kapsayan bu eylem planına bu linkten erişim sağlayabilirsiniz. İTLK Alan Yönetim Planı 2022-2027: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/Eklenti/102377,uyup—izmir-tarihi-liman-kenti-yonetim-planipdf.pdf?0>

Amaç 1: İzmir Tarihi Liman Kentinin Doğal, Tarihi ve Kültürel Miras Değerleri Bütüncül Olarak Korunacaktır								
Hedefler	Eylemler	Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar	Paydaş Kurum ve Kuruluşlar	Süre (Yıl)				
				1	2	3	4	5
Hedef 1.1: İzmir Tarihi Liman Kenti Tarihinin Araştırılmasına Yönelik Bilimsel Çalışmalar Desteklenecektir.	Faaliyet 1.1.1: İzmir Tarihi Liman Kenti Yönetim Alanı ve Bağlantı Noktaları sınırları alanın bütüncül ve etkin biçimde korunmasına olanak sağlayacak biçimde; Yönetim Planı içeriği, alanın tarihsel geçmişi ve ilişkili olduğu bölgelerin değerlendirilmesi kapsamında yapılacak çalışmalar doğrultusunda güncellenecektir.	KTB Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Md., Alan Başkanlığı	İzBB, Konak, Bayraklı ve Bornova Belediyeleri, İzmir 1 No.lu KVKBK, Yönetim Alanı ve Bağlantı Noktaları Kazı Başkanlıkları, İlgili Üniversiteler, İlgili Meslek Odaları					
	Faaliyet 1.1.2: Yönetim Alanı sınırları içerisinde koruma altına alınmış olan ve varlığı bilinmesine karşın günümüze aktarılmamış kültürel mirasın (anıt eserler, sivil mimarlık örnekleri, anıtlar, özelleşmiş mekanlar, sokak isimleri, mahalle isimleri, dönemsel olarak gerçekleştirilmiş etkinlikler, anı değeri olan mekanlar vb.) her öge ve alan için ayrıntılı belgelenmesi, tarihçesinin oluşturulması ve kataloglanması sağlanacaktır.	İzBB-APIKAM, Konak Belediyesi, İZTO	Alan Başkanlığı, Bayraklı, Bornova Belediyeleri, İlgili Üniversiteler, İZKA, İlgili Meslek Odaları, STK'lar					
	Faaliyet 1.1.3: Yönetim Alanı ve Bağlantı Noktaları ile etkileşmiş, alanda yaşamış, alana göçle gelmiş, alanda çeşitli sektörlerde ticari ve ekonomik faaliyetlerde bulunmuş yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası aktörlerle sözlü tarih çalışmaları yürütülecektir.	İzBB-APIKAM	Alan Başkanlığı, İlgili Üniversiteler, İlgili Meslek Odaları					
	Faaliyet 1.1.4: İzmir Körfezi öncelikli olmak üzere Ege Denizi'nde İzmir Tarihi Liman Kenti ve Bağlantı Noktaları ile ilgili sualtı kültür mirasının tespiti ve araştırılmasına yönelik çalışmalar ilgili kurumların işbirliği ile yürütülecektir.	KTB Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Md., İlgili Üniversiteler	İzBB, Alan Başkanlığı, DEÜ Deniz Bilimleri ve Teknoloji Enst., TINA Vakfı					
	Faaliyet 1.1.5: Smyrna Antik Kenti'nin antik dönem liman izlerinin belirlenmesi ve İzmir Körfezi'nin kıyı jeomorfolojisinin araştırılması amacıyla, delgi sondaj çalışmaları ve araştırmalar ilgili kurumların işbirliği ile yürütülecektir.	KTB Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Md., İzmir Müzesi Müdürlüğü, İzBB	Smyrna Antik Kenti Kazı Başkanlığı, Alan Başkanlığı, Konak Belediyesi, İlgili üniversiteler, TINA Vakfı					
	Faaliyet 1.1.6: Eski Smyrna antik kıyı çizgisi ve limanın fiziki yerinin saptanabilmesi, peyzaj özelliklerinin yüzyıllar içerisindeki değişiminin tespit edilmesine yönelik paleocoğrafik araştırmalar yürütülecek, karot ve sistematik delgi sondajlar yapılacaktır.	KTB Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Md., İzmir Müzesi Müdürlüğü, İzBB, Bayraklı Ören Yeri (Eski Smyrna) Kazı Başkanlığı, İlgili Üniversiteler	Bayraklı Belediyesi, Alan Başkanlığı, İlgili üniversiteler, TINA Vakfı					

Tanımlı bir çalıştay sürecinin daha sürdürülebilir bir sonuç elde edilmesinde önemli olduğu düşünülmüş ve mevcut çekinceler göz önünde bulundurularak bir çalıştay yöntem önerisi sunulmuştur. Kapsayıcı paydaş yapısı önemsenmiş ve çalıştayın sonucunun olumlu olarak gelişmesinde önemli olduğu düşünülmüştür. Daha etkin bir çalıştayın ise ileriye dönük eylemlerin tanımlanması ile olabileceği önemsenmiştir.

Bu raporun 28 Kasım Pazartesi Çalışma Yürütme Kurulu ile yapılacak toplantıda sunulması kararlaştırılmıştır.